

Międzynarodowa Refleksja Solidarności

Shalom

RÓWNOWAGA

Luty 2021

Wprowadzenie

Równowaga oznacza życie w taki sposób, aby następne pokolenia miały tyle samo zasobów naturalnych, aby zaspokoić swoje potrzeby, ile my mamy w obecnym czasie.

Wezwanie do modlitwy

W swoim liście do Kościoła w Rzymie Paweł pisze „Wiemy przecież, że całe stworzenie aż dotąd jęczy i wzdycha w bólach rodzenia” (Rz 8, 22). Stworzenie nie dokonało się w jednej chwili i nie zmierza do katastrofalnego Armageddonu. Stworzenie jest procesem, który wciąż się dokonuje! Ludzkość stanowi część Bożej stwórczej przyszłości. Jaka jest nasza rola w tym wspólnym rozwoju?

Doświadczenie

Stany Zjednoczone są drugim pod względem wielkości źródłem emisji CO₂ z powodu dużego wykorzystania paliw kopalnych. Wypadają również słabo w kwestii zrównoważonego rolnictwa. Na terenach wzdłuż rzeki Mississippi prowadzi się uprawy monokulturowe, które wyjaławiają ziemię i sprawiają, że woda zabrudzona chemikaliami trafia do Zatoki Meksykańskiej powodując powstanie martwej strefy.

Jednakże, zachęcający jest dostrzegalny wzrost zainteresowania organicznym, zrównoważonym rolnictwem. Coraz bardziej rośnie też świadomość, że środki chemiczne służące do zwalczania chwastów powodują dalekosiężne konsekwencje i wielu rolników szuka alternatyw, w miarę jak coraz lepiej rozumieją ekosystem. Na przykład Uniwersytety Minnesota i Wisconsin, U.S.A prowadzą badania mające na celu wdrożenie rodzin rolników w uprawę zboża zwanego Kernza (perz siny); jest to trawa pszeniczna. Jako roślina wieloletnia perz rozwija rozległy system korzeniowy, który zamiast zubażać glebę, faktycznie ją odbudowuje i poprawia retencję wody. Zwiększona ilość materiału organicznego jest fenomenalnym sposobem usuwania dwutlenku węgla i doskonale chroni płytkie studnie wodne przed azotem wypłukiwanym z nadmiernie nawożonych pól uprawnych. Obecnie istnieje możliwość, aby handlować perzem jako uprawą rynkową, która może konkurować z innymi zbożami takimi jak kukurydza. Carmen Fernholz, brat naszych siostr SSND Kathleen i Annette, jest jednym z innowatorów uprawiających to zboże i jest zaangażowany w pozyskiwanie innych rolników, aby stworzyć spółdzielnię w celu sprzedaży swoich produktów.

W innej części świata watykańska Dykasteria ds. Integralnego Rozwoju Człowieka zorganizowała wirtualną ogólnoswiatową konferencję w bazylice w Asyżu, we Włoszech, prowadzoną przez młodych ludzi, by „wyobrazić sobie zrównoważony, inkluzywny świat” ([Earthbeat](#)). Uczestnicy zostali zachęcani do tego, by marzyć o lepszym świecie, w którym zielona ekonomia wykorzystywałaby duchowy kapitał, aby tworzyć firmy zapewniające pracę zaspokajającą potrzeby ubogich, a równocześnie służącą naszej planecie. Młodzi ludzie są wzywani, aby skupiali się na tym co łączy, a nie dzieli. A co ze wskaźnikiem dobrostanu dzieci, który sprawdziłby w jaki sposób gospodarka służy rodzinom, zwłaszcza ubogim?

W Centrum Żywotności w Sztokholmie („Nauka o zrównoważonym rozwoju dla zarządzania biosferą”) ostatnio obchodzono dziesiątą rocznicę wykresu granic planetarnych pokazującego

szacowane ryzyko dla Ziemi. Rozpoczęto obserwację zmian środowiskowych dotyczących 9 procesów, które regulują stabilność i odporność systemów na Ziemi. Tabela wzbudziła ogromne zainteresowanie wielu osób na świecie, budząc w nas świadomość wpływu na naszą planetę takich działań jak np. wylesienie, cykle biogeochemiczne i różne metody stosowane w rolnictwie ([Stockholm Resilience Centre / Research / Planetary boundaries](#)).

Również w Europie Komisja Euro 2015 przedstawiła jak osiągnąć mniejszym kosztem wielorakie korzyści dla zdrowia, gospodarki i całego środowiska poprzez stosowanie wzorców zaczerpniętych z naturalnego środowiska. Powstają budynki, pojazdy i inne projekty, które pozwolą odpowiedzieć na wyzwania ekologiczne w bardziej zrównoważony sposób.

Refleksja

W *Jesteście Połane* czytamy: „Wszystko uważamy za dar, a siebie za zarządców tego, co jest nam powierzone” (*JP K 16*). Dyrektorium Generalne przypomina nam: „Ponieważ ziemia i jej bogactwa są darem Boga dla całej ludzkości, szanujemy rzeczy stworzone, używamy ich oszczędnie i sprawiedliwie. Jesteśmy zatroskane o współczesnych nam ludzi i o potrzeby przyszłych pokoleń” (*DG 19a*). *Laudato Si'* opisuje współczesne systemy niszczące środowisko oraz zajmuje się rozwiązaniami ([Laudato Si' #20-42; #164-175](#)). Czy te stwierdzenia mnie poruszają? W relacji do pozostałej części stworzenia, czy uważam siebie za pana, wolnego, aby skonsumować tak wiele darów ziemi, ile mam ochotę, czy raczej uważam się za zarządcę troszczącego się o ziemię, lub może odpowiedzialnego uczestnika życia, pożyczającego skarby ziemi i zabezpieczającego je dla następnych pokoleń?

Działanie

Równowaga polega na zużywaniu tylko minimalnej ilości wody do kąpieli, prania ubrań, mycia w domu i podlewania ogrodu. Może też oznaczać pójście pieszo, jazdę na rowerze lub skorzystanie z transportu publicznego zamiast jazdy samochodem... albo lotu samolotem! Powinniśmy sprzyjać dalszemu rozwojowi transportu publicznego w miejscach, w których nie jest on łatwo dostępny. Równowaga oznacza korzystanie z technologii, aby spotkać się wirtualnie, tak jak to czynimy ostatnio. Pewnie chodzi też o zmianę diety i spożywanie mniejszej ilości czerwonego mięsa. Powinniśmy (my oraz nasze rodziny) zdobywać wiedzę o krytycznej sytuacji jaką jest kryzys klimatyczny i o tym, co możemy zrobić, aby zminimalizować lub odwrócić globalne ocieplenie. A jak dbamy o nasze ogrody? Jakie są jeszcze inne sposoby, aby żyć w sposób bardziej zrównoważony?

Modlitwa końcowa

Święty Boże, Dawco istnienia. Ty stworzyłeś ziemię, najbardziej twórczą planetę, rodzącą życie. Umieściłeś nasz piękny świat w idealnym miejscu Układu Słonecznego, a nasz wszechświat rozszerza się z doskonałą prędkością. Jesteśmy pełni podziwu, gdy rozważamy co znaczy być człowiekiem, być tutaj w tym czasie, gdy gatunki znikają szybciej niż kiedykolwiek. Modlimy się o mądrość, abyśmy podejmowali dobre wybory, by następne pokolenia miały wystarczająco czystej wody i świeżego powietrza, a ich gospodarstwa i ogrody mogły wydawać zdrowe i bogate plony, tak, aby cieszyli się życiem jakie dla nich zamierzyłeś. Oddajemy Ci pokłon w adoracji za to, że uczyniłeś taki wspaniały świat. Amen.

Opracowane przez współpracowniczkę Judy Schindler oraz Siostrę Paul-Mary Draxler, (CP – U.S.A.)
dla Międzynarodowego Biura Shalom, Rzym, Włochy